

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне

“Таварыства беларускай мовы

імя Францішка Скарыны” 2007

© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да сваёй веры

Прэмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтае кнігі ўжо не так даўно друкаваліся на старонках мясцовай газеты “Тэх-рэлігія” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і сяброўкі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, каго напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Мяды і Мятэда Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвргаў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцыйны архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасяцэжнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэлікантна абыходзяць, “пераканаўча” спасылваючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніяцкага святара, які ў сваіх разважаннях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследаваныя на радзіме ардынс-

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. духоўнасць	93
П.23. Хараство	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134
III	
ЭКЗИСТЭНЦЫЯЛЬНАСЦА	137
III.1. Успенне	138
III.2. Агэалагічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трылеза экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія: айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіццё і дзіцяці	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічны разважальнік	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196
IV	
ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагістарычны сэнс Евангелля	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

IV.5. Сьуд Божы

Спрадвеку абраныя людзі Божыя, якія ад дванаццаці сыноў Ізраіля памножыліся ў дванаццаці каленных складах адно валадарства, кіруемае непадзельна і сапраўды адным правадыром, пачынаючы з Маісея і Ісуса Навіна да Давіда і Саламона. Калі ж пасля смерці Саламона на ўладарства ўступіў яго сын Раваам, які па маладосці ўпартасці сваёй не слухаў вопытных старцаў, але хадзіў перадам за сабою юнакамі, тады дзесяць кален адшлі ад яго і выбралі сабе ў валадары Іераваама, уцеклага сьвету Саламонава. Застаўшыся вернымі Равааму, два калены – Ісашына і Бэніямінава – былі названы ўладарствам Юдэйскім, астатнія ж дзесяць каленаў склалі ўладарства Ізраільскае.

Абодва валадарствы пакланяліся адзінаму Богу і не маглі мець ніякага храма, абрама Саламонава, і ніякіх святароў, акрамя пастаўленых Богам. Таму на ўсякі час з уладарства Ізраільскага людзі прыходзілі ў Іерусалім дзеля пакланенняў і ахвярапрынашэнняў. Бачачы гэта, Іераваам, уладар Ізраільскі, пачаў хваляцца сваёй уладзе. “Немагчыма, – прамовіў ён, – пакінуць Ім Іерусалім, калі яны спачатку не пакінуць Бога”. Пклікаўшы да сябе ўвесь народ Ізраільскі і ўказаўшы на навух зматых валоў, Іераваам сказаў: “Вось багі твае Ізраэль, якія вывелі цябе з зямлі Егіпецкай. Не хадзіце больш у Іерусалім, а гэтым багам кланяйцеся”. З таго моманту гэце астатнія ўладары Ізраільскія трымаліся ідалапакланства. Аднак літасцівы Бог, не пакідаючы Сваіх людзей, але, жаласны Свай, шукаючы іх ператварэння, пасылаў да ізраільцянаў святых прарокаў, каб яны выкрывалі памылкі іх і пераверталі энту навярнуцца да прыстойнага шанавання праўдзівага Бога. Сярод гэтых прарокаў быў і святы Ілья Фесфіцянін, названы так па месцы свайго нараджэння ў пакаленні Аронавым. Само нараджэнне прарока было заўважана вялікімі і страшнымі адзнакамі, прадказаўшымі яго дзіўны лёс. У той час панаваў беззаконны ўладар Ахаў, які, ажаніўшыся з дачкою ўладара Сідонскага Іезавель, прыняў разам з ёй у сваю бацькаўшчыну імя паганскага ідала Ваала і пабудаваў яму ў Самарыі капішча для пакланення. І вось да гэтага паганскага ўладара і прыйшоў прарок Божы Ілья, спраўджаны рэўнасці

па Богу. Ubачыўшы, што Ахаў не слухае яго парад, святы да слоў прыклаў справу, аддаў уладара пакаранню тым, што забараніў расу і дождж на той зямлі. Да народа ж ізраільскага ён звярнуўся з наступным словам: “Доўга вы будзеце кульгаць на абодва калены вашыя? Калі Госпад Бог, які вывеў вас з Егіпта, ёсць Бог, то чаму не ходзіце за ім? Калі ж Ваал ёсць бог ваш, то хадзіце з ім. Народ маўчаў, бо сумленнем быў выкрываемы ў сваёй аблудзе” [3 Цар 18, 20 – 29].

Дзеля ўсталявання імені адзілага Бога Іеговы, Ілья здзяйсняе надзвычайны ўчынак – духоўнае спаборніцтва са жрацамі Ваала, якіх было 400 чалавек. На працягу дня яны рабілі ідальскія заклёны вакол ускладзенай на ахвярнік валоўяй тушы, але ж не змаглі яе запаліць. У тую ж гадзіну Ілья пераканаў, што не ў колькасці жрацоў і гучнасці закліяццяў праўдзівая малітва, а ў трывалай веры чалавека, якасці яго асобы. Збудваўшы новы алтар і ўсклаўшы на яго ахвяру, палітую вадай, прарок звярнуў свой погляд у неба і паклікаў Госпада Бога Іаава, Ісаака і Якуба. І сышло з неба полымя, пакрыўшы ўсё, нават камні ахвярніка. Пры гэтым відовішчы ўвесь народ упаў ніцма, усклікаючы: “Граўдзівы Госпад Іегова і няма другога Бога, апроча Яго!”.

Шмат цудаў стварыў Ілья Фесфунцін у Малесцы, сярод якіх уваскрэсенне сына ўдавіцы Сарэн у Слонскай, памножыў колькасць ежы для лідзей, гаспадарскім вадуркі і перайшоў яе пасуху, словам запаліў агонь ахвярніка. Усе гэтыя цуды маюць агульнае папярэдняе: Ілья сэнс дзеля Першага Прыйсця Госпада, Яго ўспішкаў і дзеяў. Гэты ж сэнс мае і час адыхолу прарока ад зямнага жыцця, якое адбылося надзвычайным асабістым чынам ушэсцем на неба без цяжкай хваробы і смерці.

На што з іншых прарокаў не карыстаўся такой моцнай сілай, як Ілья, сэнс імя якога, дарэчы, перакладаецца як “суд Божы”. Значоцца невыладковымі тэя абставіны, па якіх вось ужо амаль тры тысяч гадоў наўспяж імя гэтага прарока шануецца асоблівым чынам. Яго свята, 20 ліпеня, часта суправаджаецца прыроднымі зменамі, якія носяць як бы духоўна юрыдычны характар, адзначаны народнымі прыкметамі і прымаўкамі: “Прыйдзе Ілья – нарабіць гнілля”, “Ілья прарок – маланкі Бог” (асацыяцыя з Пяруном), “Ілья лета канчае – жніво пачытае” і інш.

Ілья прарок, грозны выкрывацель усялякай праўды і несправядлівасці, верны слуга Бога Іеговы, з’яўляецца вартым прызначэння папярэдніка іспытальнага Месіі. Таму Еваггеліе ад Мацвея, якое апавядае аб Прыісці Госпада, уводзіць у гэты сюжэт Маісея і Ілья прычым апошняга як правобраз Яна Хрысціцеля [Мц 17, 1 – 13].

Святы Ілья, вогненнай калясніцы, узяты разам з плошчу да неба, дамагаючы сперажоны Богам дзеля абвяшчэння Святога Іаава Прыйсця Госпада, прад Якім яму належыць зацінуць нору пакутніка ад мяча антыхрыста [Апак 11, 3]. Таму, няпер, у гадзіну смуты, той, хто назірае за сваім унутрым жыццём і вонкавымі абставінамі, павінен чуць строгі наказ Святога да народа Божага: “Доўга вам яшчэ кульгаць на абодва калены?” Так выбар асабістай прыхільнасці чалавека да суда Божага накіроўвае яго праз вогненныя выпрабаванні да Уладарства праўды і шчасця.

